

ROZMOWA Z **Andrzejem Jurosem** dr. psychologii, animatorem tworzenia organizacji pozarządowych w społeczeństwie obywatelskim, ekspertem z zakresu ekonomii społecznej, wykładowcą w Katedrze Polityki Społecznej i Etyki Politycznej Instytutu Socjologii w KUL

Ekonomia z ludzką twarzą

• Polska próbuje upowszechnić idee ekonomii społecznej, które pozwalają przywrócić osoby bezdomne, bezrobotne czy niepełnosprawne do aktywności zawodowej i społecznej. Dlaczego akurat mechanizmy ekonomii społecznej wydają się najlepsze do osiągnięcia tego celu?

– Bo w ekonomii społecznej cele gospodarcze podporządkowane są celom społecznym, czyli np. przywracaniu osób długotrwale bezrobotnych czy niepełnosprawnych do pracy we wspólnocie. Istnieje równowaga pomiędzy działaniem nastawionym na zysk a udzielaniem wsparcia ludziom. W tej ekonomii, wraz z troską o realizację celów gospodarczych, równie ważne, a nawet ważniejsze, są wartości ludzkie.

• Jak dalece jesteśmy zaawansowani we wdrażaniu tych idei w życie?

– Jesteśmy w bardzo wstępnej fazie upowszechniania idei przedsiębiorstw społecznych w Polsce. W naszym kraju zarejestrowanych jest dzisiaj około 160 spółdzielni socjalnych, które zrzeszają osoby bezrobotne, bezdomne, wyleczonych alkoholików, narkomanów czy też osoby niepełnosprawne. Jednak tylko około 60 z nich działa aktywnie, prowadząc bary, myjnie czy innego rodzaju firmy usługowe i produkcyjne. Ta mała liczba spółdzielni działających w oparciu o zasady ekonomii społecznej była skutkiem przepisów prawnych, które obowiązywały do maja tego roku. Zgodnie z nimi w spółdzielni socjalnej na pięć osób np. upośledzonych umysłowo, czy bezdomnych przypadła mogła jedna tzw. osoba zdrowa, specjalista. To utrudniało sprawne funkcjonowanie i utrzymanie się na rynku takiego przedsiębiorstwa. Ale od maja przepisy się zmieniły. Teraz przedsiębiorstwa

społeczne mogą zatrudniać do 50 proc. osób spoza grupy tzw. wykluczenia społecznego, w tym specjalistów. Ci ostatni mogą zostać członkami spółdzielni. Spółdzielnie socjalne mogą też utworzyć dwie osoby prawne (organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego). To ważne zmiany. Oczekujemy, że przyczynią się one do dynamicznego rozwoju spółdzielni socjalnych w Polsce.

• Czy niedostosowane do realiów życia prawo było jedynym hamulcem?

– Nie, choć istotnym. Ekonomia społeczna może zaistnieć tylko wtedy, gdy włączy się w jej rozwój samorząd, sektor prywatny

i organizacje pozarządowe. Tylko wtedy są szanse na sukces. Tak się już dzieje w Polsce i w naszym regionie. Np. w Biłgoraju tamtejsze przedsiębiorstwo społeczne, skupiające osoby długotrwale bezrobotne, uruchomiło myjnię samochodową i zajmuje się usługami komunalnymi w mieście. Wszystko to było możliwe dzięki partnerstwu trzech sektorów i przy wydatnym wsparciu władz miasta. Także w Lublinie działania na rzecz partnerstwa lokalnego doprowadziły do powstania spółdzielni socjalnej, założonej przez osoby długotrwale bezrobotne.

ROZMAWIAŁA: MICHALINA ADAMCZYK

Jak bezrobotny zostaje przedsiębiorcą

„Potrafisz – ekonomia społeczna” to główny temat nowego cyklu artykułów prasowych, audycji radiowych i telewizyjnych, które realizuje lubelska Fundacja Fuga Mundi. Przez niemal rok, od września 2009 roku do czerwca 2010 roku, będziemy omawiać mechanizmy ekonomii społecznej, które mogą odmienić życie osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym, czyli długotrwale bezrobotnych, ludzi niepełnosprawnych i chorych psychicznie.

– Chcemy, aby nowy cykl projektu multimedialnego pokazał tym ludziom, że nie są skazani na bierność poddawanie się trudnej rzeczywistości, że mimo doświadczanych kłopotów mogą znaleźć zatrudnienie, a także grupę wsparcia i krąg przyjaciół. Nie muszą być skazani na życie z zasiłków i rent – mówi **Marek Stepiak**, wiceprezes Fundacji Fuga Mundi.

Ten cel osiągnąć można poprzez przedsięwzięcia społeczno-gospodarcze, które urzeczywistniają idee społecznej gospodarki rynkowej i solidarności społecznej. W całej Europie ta forma aktywności jest bardzo popularna, także w Polsce zyskuje zwolenników. Na Lubelszczyźnie w oparciu o zasady ekonomii społecznej też już działają przedsiębiorstwa społeczne i spółdzielnie socjalne m.in. w Biłgoraju, Nasutowie, Motyczu, Krężnicy Jarej, Lublinie.

W kolejnych odcinkach cyklu napiszemy, w jaki sposób bezrobotnym udało się założyć firmy, jak walczą o zlecenia na wykonywane usługi, kto im pomaga i jak praca odmieniła ich życie.

W PRASIE, RADIU, TELEWIZJI

Programy poświęcone zagadnieniom ekonomii społecznej można co tydzień oglądać w Telewizji Lublin we wtorek o godz. 18.30. Można też słuchać nas w Radiu Lublin w każdy czwartek w godz. 21–22, a także czytać co poniedziałek w Dzienniku Wschodnim.

TVP LUBLIN RADIO LUBLIN

PROJEKT WSPÓLFINANSOWANY PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ W RAMACH EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO

PROJEKT POTRAFISZ REALIZOWANY JEST PRZEZ FUNDACJĘ FUGA MUNDI Z LUBLINA

FUNDACJA FUGA MUNDI
Organizacja Pozytku Publicznego
20-007 Lublin, Peowiaków 12
tel. (81) 534 2601

POTRAFISZ

dziennik
Wschodni